

Jafnréttisping 2011

Skýrsla velferðarráðherra um stöðu og þróun jafnréttismála

Guðbjartur Hannesson velferðarráðherra

- » **Staða og þróun jafnréttis kynja á helstu sviðum samfélagsins**
 - Hvað hefur áunnist
 - Helstu verkefnin framundan

- » **Tillaga til þingsályktunar um áætlun stjórnvalda í jafnréttismálum**
 - Uppbygging
 - Áhersluatriði
 - Framkvæmd og eftirfylgni

» **Árangur sem næst með beinum aðgerðum**

- Lagasetning
- Reglur
- Breytt vinnulag
- Markviss vinna og aðgerðaáætlanir

» **Óbeinar aðgerðir og þættir sem hafa áhrif**

- Fræðsla, áróður, viðhorfsbreytingar
- Aukinn skilningur á jafnréttishugtakinu
- Samfélagsleg ábyrgð
- Virðing fyrir mannréttindum

» **Jafnrétti á Íslandi og alþjóðlegur samanburður**

- Norðurlöndin í efstu sætum
- Ísland í fyrsta sæti

» **Þættir til skoðunar**

- Stjórnsmál
- Menntun
- Atvinna
- Heilbrigði

» **Meginvandi okkar:**

- Kynbundinn launamunur
- Hlutur kvenna í stjórnunarstöðum

- **Hlutfallsleg atvinnuþátttaka kynja árið 2009**
 - Konur 77,1%
 - Karlar 84,7%
- **Atvinnuleysi meðal karla og kvenna**
 - Mun meira meðal karla í byrjun efnahagsþrenginga
 - Hratt hefur dregið saman með kynjunum
 - Var í desember 2010 = 7,3% hjá konum en 8,5% hjá körlum
- **Launamunur sem skýrist aðeins af kynferði**
 - 7,3% samkvæmt könnun Hagstofu Íslands (2010)
 - 10,1% samkvæmt könnun VR (2009)

- » **Þróun vottunarkerfis á framkvæmd stefnu um launajafnrétti og framkvæmd stefnu um jafnrétti við ráðningar og uppsagnir**
 - Bókun í kjarasamningi ASÍ og SA um samvinnu í jafnréttismálum og þróun vottunarferlis.
 - Viljayfirlýsing ráðuneytisins, ASÍ og SA og samningur við Staðlaráð Íslands um gerð staðals sem undirstöðu vottunar um jafnrétti kynja á vinnumarkaði.
 - Staðall sem á að taka til:
 - Launa
 - Ráðninga
 - Uppsagna
 - Gerð staðalsins er ekki lokið.

Konur í stjórnmálum

- » **Konur 40% sveitarstjórnarfulltrúa eftir síðustu kosningar**
 - Í meirihluta í sextán sveitarstjórnnum
- » **Konur 42,9% þingmanna eftir síðustu kosningar**
 - Hluttur kvenna á þingi aldrei meiri
- » **Fyrsta ríkisstjórn með jafnri kynjaskiptingu 1. feb. 2009**
 - Markmið að munurinn sé aldrei meiri en 40/60
- » **Fyrsta konan verður forsætisráðherra 1. feb. 2009**

» **Hið opinbera**

- Forstöðumenn ríkisstofnana = 70% karlar – 30% konur (2010)
- Jafnt hlutfall kynja í embættum ráðuneytisstjóra (2011)
- Sýslumenn = 75% karlar – 25% konur (2011)
- Héraðsdómarar = 65% karlar – 35% konur (nóvember 2010)
- Hæstaréttardómarar = 8 karlar – 1 kona (2011)
- Sendiherrar = 73,5% karlar – 26,5% konur (2011)

» **Stjórnunarstöður hjá íslenskum fyrirtækjum (2009)**

- Framkvæmdastjórar = Karlar 81% - Konur 19%
- Stjórnarformenn = Karlar 77% - Konur 23%
- Stjórnarmenn = Karlar 77% - Konur 23%

» **Aðgerðir gegn kynbundnu ofbeldi 2006-2010**

- Aðgerðaáætlun til að vinna gegn ofbeldi
- Samráðsnefnd hefur fylgt áætluninni eftir
- Viðamiklar rannsóknir á eðli og umfangi vandans
- Útgáfa fræðslurita fyrir fagstéttir
- Tillögur um frekari aðgerðir lagðar fyrir Alþingi í vor

» **Ný aðgerðaáætlun 2011-2015**

- Áhersla á kynbundin ofbeldisbrot
- Saksókn vegna þeirra skoðuð
- Meðferð þeirra í dómskerfinu skoðuð
- Afstaða mótuð til meðferðar sáttmála Evrópuráðsins og skilgreining verkefna með hliðsjón af sáttmálanum.

» **Karlar til ábyrgðar**

- Meðferð fyrir karla sem beita maka sinn ofbeldi

» **Aðgerðaáætlun gegn mansali**

- Teymi sérfræðinga með víðtækt hlutverk

» **Lagabreytingar**

- Kaup á vændi gerð ólögleg
- Bann við nektarsýningum

» **Þátttaka í Evrópusambandsáætlunum**

- Progress-áætlunin: ýmsir styrkir til verkefna tengdum jafnrétti kynja
- Daphne-áætlunin: styrkir til verkefna sem vinna gegn ofbeldi gagnvart konum, börnum og ungmönnum.

» **Átta kaflar eftir áherslusviðum ríkisstjórnarinnar**

- Stjórnsýslan
- Vinnumarkaður – kynbundinn launamunur
- Kyn og völd
- Kynbundið ofbeldi
- Menntir og jafnrétti
- Karlar og jafnrétti
- Alþjóðastarf
- Eftirfylgni og endurskoðun

» **Samtals 38 verkefni**

- Tímasett
- Tilgreindir ábyrgðaraðilar
- Áætlaður kostnaður

- » Sampætting kynjasjónarmiða við stefnumörkun, áætlanagerð og ákvarðanatöku.
- » Kynjuð fjárlagagerð innleidd í áföngum
- » Ný aðgerðaáætlun gegn kynbundnu ofbeldi
- » Endurskoðun jafnréttisáætlana ráðuneyta
- » Kynbundið starfsval – aðgerðir til breytinga
- » Efld jafnréttisfræðsla á öllum skólastigum
- » Gerð jafnréttisstaðla verði lokið
- » Innleiðing vegvísis um launajafnrétti
- » Útgáfa leiðbeiningabæklinga um túlkun ákvæða um launajafnrétti
- » Gátlisti fyrir forstöðumenn við endurskoðun launa með launajafnrétti að markmiði
- » **Ráðherranefnd fylgir eftir framkvæmd jafnréttisáætlunar**

» Jafnréttisþingið 2011

- Mikilvægur vettvangur skoðanaskipta
- Þekkingarmiðlun
- Uppbyggileg gagnrýni

Bendum á það sem betur má fara og fögnum sigrum þar sem árangur hefur náðst.

Þakka ykkur fyrir.

